Ministerstvo zemědělství
Č. j.: MZE-57081/2026-13142
V Praze dne: 31.07.2026

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Ministerstvo zemědělství jako příslušný správní orgán podle § 15 odst. 4 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a § 44 odst. 1 písm. d) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, v souladu s § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a § 44 odst. 2 veterinárního zákona vydává opatření obecné povahy, kterým se stanoví:

Článek 1

3. ÚPRAVA METODIKY KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ VAKCINACE NA ROK 2026

Opatření obecné povahy METODIKA KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ VAKCINACE NA ROK 2026, č.j. 88562/2025-13141, kterým Ministerstvo zemědělství s účinností od 15. 12. 2025 stanovilo povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zdolávání, které se provádějí v období od 1. 1. do 31. 12. 2026, a určilo, na které z nich a v jakém rozsahu se poskytují příspěvky z prostředků státního rozpočtu, se mění takto:

1. V Části II. Povinné preventivní a diagnostické úkony hrazené chovatelem zvířat, oddílu A – Vakcinace proti nákazám, kapitola 1. Drůbež:

Vkládá se nový kód

ExF120 **AVIÁRNÍ INFLUENZA** – vakcinace plemenných kachen – Va

Vakcinace a revakcinace plemenných kachen je prováděna v reprodukčních chovech v souladu s přílohou č. 9.

2. V Části II. Povinné preventivní a diagnostické úkony hrazené chovatelem zvířat, oddílu B – Kontrola zdraví

Vkládá se nová kapitola, která zní:

„**13. Drůbež vakcinovaná proti vysoce patogenní aviární influenze (HPAI)**“

ExF121 **AVIÁRNÍ INFLUENZA** – plemenné kachny vakcinované proti HPAI – VyLA – virologické vyšetření (PCR)

Z každého hospodářství s chovem plemenných kachen, ve kterém je prováděna vakcinace proti HPAI, se pro účely virologických testů odebírají minimálně každých 30 dnů po celou dobu chovu vakcinované drůbeže z každé haly celé kadávery uhynulých ptáků,

a to v maximálním počtu 15 kusů na halu. Do vzorku se zařazují kadávery ptáků uhynulých během 48 hodin před provedením odběru.

ExF122 **AVIÁRNÍ INFLUENZA** – plemenné kachny vakcinované proti HPAI –VyLa – sérologické vyšetření postvakcinační imunity (ELISA)

Z každého hospodářství s chovem plemenných kachen, ve kterém je prováděna vakcinace proti HPAI, se pro účely sérologických testů monitoringu postvakcinačních protilátek odebere 20 krevních vzorků v souladu s přílohou č. 9.“

3. V Části VI. Přílohy

a) věta první se nahrazuje větou: „Nedílnou součástí tohoto opatření obecné povahy jsou přílohy č. 1 – 9.“,

b) vkládá se nová příloha č. 9, která zní: **Příloha č. 9 - Program preventivní vakcinace plemenných kachen proti vysoce patogenní aviární influenze (HPAI).**

Příloha č. 9

Program preventivní vakcinace plemenných kachen proti vysoce patogenní aviární influenze (HPAI)

1. Cíl programu

Cílem programu je prostřednictvím preventivní vakcinace v oblastech se zvýšeným rizikem nákazy ochránit vybrané cenné chovy plemenných kachen před nákazou vysoce patogenní aviární influenzy (HPAI). Účelem vakcinace je snížení rizika zavlečení viru HPAI do chovů plemenných kachen a jeho dalšího šíření. U vakcinovaných hejn bude zaveden posílený veterinární dozor s cílem zajistit včasné odhalení případné cirkulace terénního viru HPAI a zabránit jeho dalšímu šíření. Základem prevence a tlumení HPAI je i nadále biologická bezpečnost, která musí být ve všech zařízeních s preventivní vakcinaci proti HPAI na vysoké úrovni.
Program je prováděn v souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/361 ze dne 28. listopadu 2022, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/429, pokud jde o pravidla pro používání určitých veterinárních léčivých přípravků pro prevenci a tlumení některých nákaz uvedených na seznamu a dalšími souvisejícími právními předpisy Evropské unie a České republiky.

2. Rozsah programu

Program se vztahuje výhradně na hospodářství s chovem plemenných kachen určených k reprodukci a produkci násadových vajec, jejichž chovatel podal místně příslušné KVS podnět k povolení preventivní vakcinace proti HPAI a na základě posouzení úrovně biologické bezpečnosti hospodářství a provedené analýzy rizika mu byly KVS formou rozhodnutí o mimořádných veterinárních opatření (MVO) stanoveny podmínky.

3. Doba trvání vakcinace

Zahájení vakcinace a dobu jejího trvání stanoví KVS v rozhodnutí o MVO.

4. Obecné údaje

Pro účely tohoto programu se epizootologickou jednotkou rozumí hejno definováno dle Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/687, kterým se doplňuje nařízení (EU) 2016/429:
„Hejnem“ se rozumí veškerá drůbež stejného nákazového statusu držená ve stejném místě nebo ve stejném prostoru a představující epizootologickou jednotku.

5. Preventivní vakcinace

5.1 Použitá vakcína
Používá se veterinární imunologický přípravek registrovaný pro použití u kachen v souladu s platnými předpisy Evropské unie, který nesmí obsahovat živý virus ptačí chřipky.

5.2 Vakcinační schéma
Základní vakcinační schéma potřebné k navození ochranné imunity proti HPAI (primovakcinace) se provádí v souladu s doporučením výrobce vakcíny.
V případě poklesu hladiny protilátek pod ochrannou úroveň může KVS provedení revakcinace nařídit v dřívějším termínu.

5.3 Monitoring postvakcinační imunity
Z každého hospodářství s chovem plemenných kachen, ve kterém je prováděna vakcinace proti HPAI, se pro účely sérologických testů monitoringu postvakcinačních protilátek odebere 20 krevních vzorků za celé hospodářství. Pokud se na hospodářství vyskytují skupiny kachen s rozdílným vakcinačním schématem, odebere se 20 vzorků z každé takové skupiny.
První odběr se provede 3 až 5 týdnů po aplikaci, po ukončení primovakcinace se odběry provádějí v intervalech 8 týdnů po celou dobu chovu vakcinované drůbeže.
Hladina postvakcinačních protilátek proti viru HPAI se stanovuje ze vzorků krve. Vyšetření se provádí ve Státním veterinárním ústavu Praha metodou ELISA.
V případě poklesu hladiny protilátek pod ochrannou úroveň může KVS nařídit provedení revakcinace v dřívějším termínu.

6. Posílený dozor v zařízeních, kde byla provedena preventivní vakcinace

Účelem posíleného dozoru je umožnit včasné odhalení cirkulace terénního viru.
Stanovený dozor bude v zařízeních, která chovají očkovaná zvířata, zachován po celou dobu, kdy tato zařízení chovají očkovaná zvířata.

6.1 Pasivní dozor
Tato forma dozoru se provádí na úrovni hejna.
Pasivní dozor je prováděn na celém území ČR. Pro všechna zařízení s chovem zvířat platí ohlašovací povinnost chovatele, případně dalších osob neprodleně informovat KVS o podezření z nebezpečné nákazy, nebo informovat SVL, který o podezření informuje KVS. Dále chovatel, který jako podnikatel chová drůbež pro účely podnikání je povinen podle § 4 vyhlášky č. 176/2023 Sb. hlásit příslušné KVS pokles příjmu krmiva a vody o více než 20 %, pokles v produkci vajec o více než 5 % po dobu delší než 2 dny nebo týdenní úmrtnost vyšší než 3 %.
Pokud budou pozorovány jakékoli klinické příznaky nebo postmortální léze naznačující HPAI nebo pokud dojde ke změně běžných parametrů produkce a zdraví, jako je míra úhynu a příjem krmiva a vody, budou prostřednictvím ÚVL odebrány vzorky k vyšetření, na zařízení budou vyhlášena opatření z podezření na nákazu HPAI a bude zahájeno epizootologické šetření.

6.2 Aktivní dozor

Tato forma dozoru se provádí ve všech zařízeních, v nichž je chována vakcinovaná drůbež, a to na úrovni hejna.
Po zahájení vakcinace bude ve všech zařízeních, kde je chována očkovaná drůbež, minimálně každých 30 dnů prováděn následující aktivní dozor za účelem zjištění výskytu infekce virem HPAI:

a) klinické vyšetření vakcinovaných hejn, kontrolu produkčních a zdravotních záznamů zařízení vedených pro každé hejno, včetně vyhodnocení těchto záznamů;
b) odběr vzorků za účelem virologického testování.

Z každého hospodářství s chovem plemenných kachen, ve kterém je prováděna vakcinace proti HPAI, se pro účely virologických testů odebírají minimálně každých 30 dnů po celou dobu chovu vakcinované drůbeže z každého hejna celé kadávery uhynulých ptáků, a to v maximálním počtu 15 kusů z hejna. Do vzorku se zařazují kadávery ptáků uhynulých během 48 hodin před provedením odběru.

7. Úřední laboratoře, kde se analyzují vzorky odebrané v rámci dozoru a systém hlášení laboratorních výsledků

Vzorky, odebrané v rámci dozoru nad drůbeží vakcinovanou proti HPAI, musí být vyšetřeny v laboratořích SVÚ Praha – NRL pro AI.

7.1 Metody použité pro vyšetření

V rámci laboratorního monitoringu se využívají virologické a serologické metody.
Real-time reverzně transkripční polymerázová řetězová reakce (RT-PCR) představuje vysoce citlivou a specifickou metodu přímého průkazu genetické informace viru aviární influenzy. Metoda umožňuje průkaz viru ještě před vznikem protilátkové odpovědi. Touto metodou se vyšetřují kadávery uhynulých ptáků a tracheální/orofaryngeální a kloakální stěry.
ELISA slouží ke stanovení hladiny protilátek proti viru aviární influenzy, konkrétně proti vakcinačně relevantnímu subtypu H5. Tato metoda představuje základní nástroj pro monitorování postvakcinační imunity, neboť umožňuje hodnotit vznik, intenzitu a přetrvávání humorální imunitní odpovědi po vakcinaci. Touto metodou se vyšetřují vzorky krve.
NP ELISA je založena na DIVA principu (Differentiating Infected from Vaccinated Animals), který umožňuje rozlišit mezi vakcinovanými a přirozeně infikovanými zvířaty. Použitá vakcína obsahuje pouze antigen hemaglutininu (H5), a neobsahuje nukleoprotein (NP) viru influenzy A. Vakcinovaná zvířata proto po samotné vakcinaci nevytvářejí protilátky proti NP. Průkaz protilátek proti NP pomocí ELISA tak může signalizovat expozici terénnímu viru influenzy A a představuje důležitý nástroj dozoru nad cirkulací viru v očkovaných hejnech. Touto metodou se vyšetřují vzorky krve pouze na základě rozhodnutí KVS.

8. Opatření přijímaná v případě potvrzení HPAI ve vakcinovaném chovu

V případě potvrzení terénního kmenu viru HPAI z NRL SVÚ Praha v chovu vakcinovaných kachen bude v souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 687/2020 vyhlášeno ohnisko nákazy a veškerá drůbež bude usmrcena, zároveň bude vymezeno uzavřené pásmo.

9. Povinnosti soukromého veterinárního lékaře (SVL)

Preventivní vakcinaci, revakcinaci, odběry vzorků pro monitoring postvakcinační imunity, odesílaní vzorků do úřední laboratoře a úkony aktivního dozoru provádí SVL schválený KVS pro činnosti podle § 61 odst. 5 veterinárního zákona.

9.1 Povinnosti soukromého veterinárního lékaře v oblasti vakcinace

SVL
a) získává vakcínu proti HPAI od distributora.
b) zajistí skladování, manipulaci a používání této vakcíny v souladu s podmínkami registrace veterinárního léčivého přípravku.
c) provádí vakcinaci a revakcinaci zvířat určených k preventivní vakcinaci podle vakcinačního schématu.
d) před aplikací ověří identifikaci hospodářství a kategorii vakcinovaných zvířat a bezprostředně po vakcinaci provádí písemný záznam o použití veterinárních léčiv a přípravků do evidence chovatele s uvedením registračního čísla hospodářství, druhu, kategorie a počtu očkovaných zvířat, data očkování a názvu očkovací látky.
e) vede průběžnou evidenci nabytých, použitých, nevyužitých nebo znehodnocených dávek vakcíny. Nevyužité dávky vakcíny musí bezpečně zlikvidovat a vést záznamy o likvidaci.
f) zajišťuje předávání požadovaných údajů do odborného informačního systému SVS nejpozději do 30 dnů od data očkování (https://svl.svscr.cz/prod).

9.2 Povinnosti soukromého veterinárního lékaře v oblasti monitoringu postvakcinační imunity
SVL provádí odběry vzorků krve určených k monitoringu postvakcinační imunity, zajišťuje jejich odeslání do úřední laboratoře a spolupracuje s laboratoří a chovatelem při vyhodnocování výsledků. V případě zjištění poklesu ochranné hladiny protilátek informuje chovatele i příslušnou KVS.

9.3 Povinnosti soukromého veterinárního lékaře v oblasti dozoru
SVL v rozsahu stanoveném programem posíleného dozoru provádí klinické vyšetření vakcinovaných hejn, kontroluje zdravotní a produkční záznamy, odebírá vzorky pro virologická vyšetření a zajišťuje jejich odeslání do úřední laboratoře.
O provedeném aktivním dozoru vede dokumentaci. Tato dokumentace musí obsahovat záznamy o klinickém vyšetření v chovech, o kontrole produkčních dat v chovech a o odběru vzorků. Tyto údaje uchovává pro účely veterinárního dozoru a na vyžádání je předkládá KVS nebo ÚVL.

9.4 Povinnosti soukromého veterinárního lékaře při podezření na výskyt HPAI
Při zjištění klinických příznaků, změn produkčních ukazatelů nebo laboratorních výsledků nasvědčujících výskytu HPAI nebo jiné nebezpečné nákazy, SVL neprodleně informuje místně příslušnou KVS, spolupracuje při epizootologickém šetření a postupuje podle pokynů KVS.

10. Povinnosti chovatele

10.1 Povinnosti chovatele v oblasti biologické bezpečnosti
Chovatel zajišťuje uplatňování opatření biologické bezpečnosti odpovídajících riziku HPAI, ochranu drůbeže před kontaktem s volně žijícími ptáky, řádnou očistu a dezinfekci prostor, zařízení a dopravních prostředků, bezpečné skladování krmiva a podestýlky a neškodné odstraňování kadáverů a ostatních vedlejších živočišných produktů.

10.2 Povinnosti chovatele v oblasti vakcinace
Chovatel, na jehož hospodářství je prováděna preventivní vakcinace proti HPAI, je povinen umožnit vakcinaci a revakcinaci všech dotčených zvířat, zajistit jejich bezpečnou manipulaci při aplikaci vakcíny a vést povinnou evidenci vakcinovaných zvířat. Současně je povinen poskytovat součinnost SVL.

10.3 Povinnosti chovatele v oblasti monitoringu postvakcinační imunity

Chovatel umožňuje odběry vzorků krve k monitoringu postvakcinační imunity, poskytuje součinnost při opakovaných odběrech a dodržuje opatření vyplývající z výsledků monitoringu, včetně případné dřívější revakcinace.

10.4 Povinnosti chovatele v oblasti evidence produkčních údajů
Chovatel průběžně vede a uchovává záznamy o počtu chovaných zvířat, vakcinaci a revakcinaci, denních úhynech, produkci vajec, spotřebě krmiva a vody, přesunech zvířat a výsledcích laboratorních vyšetření. Současně vede denní produkční záznamy o úhynech, snášce, spotřebě krmiva a vody. Zároveň budou podle pokynů ÚVL vedeny záznamy o datu usmrcení nebo úhynu vakcinovaných zvířat a o způsobu likvidace jejich těl. Tyto údaje uchovává pro účely veterinárního dozoru a na vyžádání je předkládá KVS nebo ÚVL.

11. Úřední kontroly

Ve všech chovech, kde probíhá vakcinace, bude nejméně jednou za šest měsíců provedena plánovaná úřední kontrola zaměřená na posouzení biologické bezpečnosti chovu a kontrolu vedení záznamů, včetně evidence léčiv. ÚVL budou rovněž v pravidelných intervalech vyžadovat záznamy vedené SVL. Součástí úředního dozoru bude také pravidelná měsíční kontrola výsledků laboratorních vyšetření ze všech zapojených chovů zaznamenaných v odborném informačním systému SVS.

12. Konečné využití vakcinovaných zvířat a produktů z nich

V souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/361 se na veškerou očkovanou drůbež a produkty z ní včetně násadových vajec a jednodenních kachňat vztahuje zákaz přemísťování.
Ze všech chovů vakcinovaných kachen bude možné vakcinované kachny a násadová vejce v souladu s přílohou XIII, částí V nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/361 přemísťovat pouze na výjimku udělenou KVS za stanovených podmínek.

Jednodenní kachňata a násadová vejce bude možné přemísťovat v rámci ČR a v rámci Evropské unie, případně do třetích zemí. Členským státům, které budou příjemci jednodenních kachňat nebo násadových vajec, bude toto přemístění předem oznámeno.

Vakcinované kachny bude možné přemístit do jiného zařízení pouze v rámci ČR. Kachny, které již budou určeny k přemístění na okamžitou porážku (vyřazení z chovu), budou na výjimku přemístěny na určené jatky v rámci ČR (případně do jiného členského státu EU).

Článek 2

Odůvodnění

Ministerstvo zemědělství v souladu s § 44 odst. 1 písm. d) veterinárního zákona stanoví na základě nákazové situace a jejího předpokládaného vývoje povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nákaz a k jejich zdolávání, včetně podmínek a lhůt jejich provádění. Důraz na prevenci a důsledné uplatňování veterinárních opatření představuje jeden ze základních pilířů ochrany zdraví zvířat a zachování příznivé nákazové situace v České republice.
S ohledem na dlouhodobě nepříznivou nákazovou situaci vysoce patogenní aviární influenzy (HPAI) v Evropě, opakovaný výskyt nákazy v chovech drůbeže a u volně žijících ptáků na území České republiky a přetrvávající riziko zavlečení viru do hospodářství se MKZ nově umožňuje preventivní dobrovolná vakcinace plemenných kachen proti HPAI. Zavedení preventivní vakcinace vychází z posouzení rizik provedeného v souladu s nařízením Komise

v přenesené pravomoci (EU) 2023/361. Při hodnocení byl zohledněn zejména význam plemenných chovů kachen pro zajištění produkce násadových vajec a jednodenních kachňat, opakovaný výskyt HPAI v reprodukčních a produkčních chovech kachen a možné závažné hospodářské dopady spojené s depopulací hejn, likvidací násadových vajec a přerušením produkce.
Preventivní vakcinace je navrhována jako doplňkové opatření ke stávajícím požadavkům biologické bezpečnosti. Jejím cílem je snížit riziko vzniku a šíření nákazy, omezit hospodářské ztráty způsobené výskytem HPAI, zachovat kontinuitu produkce násadových vajec a jednodenních kachňat a současně přispět ke snížení cirkulace viru v oblastech s vysokou koncentrací chovů vodní drůbeže. Biologická bezpečnost přitom i nadále zůstává základním nástrojem prevence a tlumení této nákazy.
V návaznosti na zavedení preventivní vakcinace se proto do této MKZ zařazují nové kódy pro vakcinaci a laboratorní vyšetření v chovech plemenných kachen a související příloha č. 9. Tyto kódy jsou nezbytné pro vedení administrativy spojené s výkonem dozoru nad vakcinovanými hejny v souladu s požadavky nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/361. Laboratorní monitoring zahrnující virologické vyšetřování kadáverů uhynulých ptáků a sledování postvakcinační imunity umožní včasné odhalení případné cirkulace viru HPAI ve vakcinovaných chovech, průběžné hodnocení účinnosti vakcinace a ověření, že nedochází k nepozorovanému šíření nákazy. Zavedení těchto úkonů je nezbytným předpokladem bezpečné realizace programu preventivní vakcinace a současně zajišťuje splnění požadavků právních předpisů Evropské unie na posílený dozor v hospodářstvích s vakcinovanou drůbeží.
Metodika kontroly zdraví se vydává podle § 44 odst. 2 veterinárního zákona formou opatření obecné povahy ve smyslu § 171 a násl. správního řádu, a to bez řízení o návrhu opatření.

Článek 3

Poučení

Do opatření obecné povahy a jeho odůvodnění může každý nahlédnout u správního orgánu, který opatření obecné povahy vydal (tj. Ministerstvo zemědělství – odbor živočišných komodit a ochrany zvířat, Těšnov 65/17, Praha 1, 110 00).
Opatření obecné povahy je zveřejněno i v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup na elektronické úřední desce Ministerstva zemědělství (http://mze.gov.cz/public/web/mze/uredni-desky/ministerstvo-zemedelstvi).
Proti opatření obecné povahy nelze podle § 173 odst. 2 správního řádu podat opravný prostředek.
Soulad opatření obecné povahy s právními předpisy lze posoudit v přezkumném řízení. Usnesení o zahájení přezkumného řízení lze vydat do 3 let od účinnosti opatření. Účinky rozhodnutí v přezkumném řízení nastávají ode dne jeho právní moci.

Článek 4

Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá podle § 44 odst. 3 veterinárního zákona účinnosti dnem jeho vyvěšení na úřední desce Ministerstva zemědělství a vyvěšuje se po celý kalendářní rok. Ministerstvo zemědělství opatření obecné povahy zašle též Státní veterinární správě a krajským veterinárním správám, které jsou povinny jej bezodkladně vyvěsit na svých úředních deskách po celý kalendářní rok.

Opatření obecné povahy v den následující po dni nabytí jeho účinnosti opatří Ministerstvo zemědělství záznamem o jeho účinnosti.

Ing. Martin Šebestyán, MBA v. r.
ministr zemědělství

Souhlas s umístěním na úřední desku Ministerstva zemědělství:

v z. Ing. Jan Vodička, Ph.D.

Ing. Pavel Hakl
ředitel odboru 13140

Ing. Jan Vodička, Ph.D.
Digitální podpis: 31.07.2026 16:38